

Sayın Başkan, Değerli Meclis üyeleri, hepinizi şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Dün, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımızı coşkuyla kutladık. 23 Nisan, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılmasıyla egemenliğin kayıtsız şartsız millete teslim edildiği tarihsel bir dönüm noktasıdır.

Özgürlüğün, eşitliğin ve adaletin dayanağı ulusal egemenliktir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, milletin geleceğinin çocuklar olduğu düşüncesiyle bayram olarak kutlanan 23 Nisan'ı çocuklara armağan etmiştir. Bu duygularla başta Ulu Önderimiz Atatürk olmak üzere İstiklal mücadelemizin kahramanlarını ve tüm şehitlerimizi bir kez daha rahmet ve minnetle anıyor, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımızı kutluyorum.

Geçtiğimiz ay yapılan yerel seçim sonuçlarının ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Yeniden seçilen Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Mansur Yavaş'ı, İlçe Belediye Başkanlarımızı ve Belediye Meclis Üyelerimizi tebrik ediyor, görevlerinde başarılar diliyorum.

Ankara Sanayi Odası olarak, yerel yönetimlerimizle iş birliğimizi daha da güçlendirerek, Başkentimizin ve ülkemizin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimi için çalışmalarımızı kararlılıkla sürdürmeye devam edeceğiz.

Belediye Başkanlarımızın bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da, "Başkentin sanayiinden sanayinin ve teknolojinin başkentine" hedefimize ulaşmada destek olmaya devam edeceklerine gönülden inanıyorum.

Değerli meclis üyeleri,

Ekonomik yapıda ortaya çıkan belirsizlikler sanaycinin üretim gücünün azalmasına neden olmuştur. Özellikle yüksek enflasyon, belirsizliği önemli ölçüde arttırmıştır.

Diğer taraftan yüksek faiz, üretici kesim açısından finansman maliyetlerinin artması anlamına gelmektedir. Makroekonomik ve finansal belirsizlikten, yüksek finansman maliyetlerinden olumsuz etkilenen üretim kesimi, enflasyonun makul seviyelere indirilmesi ve oynaklığının azaltılması hedefiyle son dönemde politika faizi artırımlarına da razı olmuştur.

Parasal sıkılaşma politikalarında beklenen sonuçlar alınamazken ekonomimiz mevcut durumda aynı anda hem yüksek faiz hem de yüksek enflasyon kısılcasında kalmıştır. Bu süreç, yurt içinde belirsizliği artırmakta, ara mallardaki yüksek fiyat artışları kanalıyla üretimde aksamalara yol açmakta ve uluslararası piyasalarda rekabet gücümüzü aşındırmaktadır. Tüm bunlar, reel sektör olarak bizlerin yaşadığı zorlukların derecesini ortaya koymaktadır.

Yüksek faiz koşullarında reel sektörün krediye ulaşma maliyetleri zorlaşırken, diğer taraftan ticari kredi kartı limitlerinin sınırlandırılması biz sanayicileri daha da zor durumda bırakmıştır. Ticari kredi kartları enflasyon arttırıcı bir etkiden daha ziyade arz tarafına katkısı olduğundan enflasyonu düşürücü bir etkiye sahiptir. Limitlerin yeniden gözden geçirilerek revize edilmesi, biz sanayicilerin nakit ihtiyacına bir nebze de olsa katkı sağlayacaktır.

Başta enflasyon olmak üzere birçok makro değişkenin dengelenmesinde ekonominin arz tarafının canlı kalması gerekiyor. Krediye ulaşmanın zor olduğu bu dönemde, vergi borçlarının ertelenmesi ya da taksitlendirilmesi, reel sektörün üretime devam edebilmesi ve ayakta kalabilmesi için hayati öneme sahiptir.

Ülkemizdeki birçok işletme öz kaynağı yetersiz olduğu için üretimini sürdürebilmek ve yeni yatırımlar için krediye ihtiyaç duymaktadır. Ülkemizin ekonomisine katkıda bulunmaya çalışan sanayicilerimiz, borçlanma suretiyle aktiflerinde gerçekte artışlar üzerinden enflasyon vergisi ödemek zorunda bırakılmaktadır. İşletme bilançolarının aktiflerindeki artış üzerinden alınacak enflasyon vergisi, özü itibarıyla bir varlık vergisine dönüşecektir. Ticarete konu olmayan ancak aktifte yer alan bir varlığın, enflasyon nedeniyle artan değerinin vergilendirilmesi, biz sanayicilere ilave bir maliyet getirecektir.

Bu nedenlerle, enflasyon düzeltme işlemleri, 31.12.2023 bilançolarına uygulandığı gibi 2024 yılı geçici vergi dönemlerinde de vergisiz olarak uygulanması, ülkemiz ekonomisi açısından daha faydalı olacaktır.

Diğer taraftan, ülkemize yeni ihracat ve yatırım imkânları sağlamak için uğraş verirken, üretimde liderlik edenler vize kuyruklarında bekletiliyor ve birçoğumuz da maalesef vize alamıyor. Malların serbest dolaşımı için karşılıklı imza atıyoruz, malları serbest

dolaştırıyoruz, ancak bunları üreten sanayicilerimiz, sınırda bekletiliyor. Bu uygulama biz sanayiciler için "tarife dışı engel" halini almıştır.

Orta Vadeli Programda 2026 yılı için 305 milyar dolar ihracat hedefi ortaya konuldu. Sanayici yeni pazarlara açılmadan, fuarlarda ürünü sergileyemeyip pazarlayamadan bu hedefe nasıl ulaşılması bekleniyor. Artık vize sorunumuz finansman sorununun çok daha önüne geçti.

Bizler iş insanıyız bu şekilde vize sorunu ile karşı karşıya kalmamız özellikle bu dönemde akla şayan bir durum değil. Bakın gerekirse teminat mektubu verelim devlet garantörlüğünü yapsın gerekli girişimlerde bulunarak artık bu sorun nihayetlensin.

Değerli Meclis Üyeleri

Mevcut durumda döviz talebini de karşılamak için uygulanan yüksek faiz seviyesi, yabancı sermayeyi çekebilmei sağlayamıyor; enflasyon dinamikleri üzerinde de olumsuz bir etkiye neden oluyor.

Yabancı yatırım, özellikle de doğrudan yatırımlar için; beklentilerin etkin bir şekilde yönetilmesi ve güvenin yeniden tesis edilmesi çok önemlidir.

Bu da temel olarak, makroekonomik politikaların öngörülebilirliğini artırmakla mümkündür. Bu amaçla kurumların bağımsızlığını, hukuk sisteminin üstünlüğünü teminat altına almak büyük önem arz etmektedir.

Mevcut politikanın eşgüdümlü ve yapısal reformlarla da desteklenerek uygulanmasıyla birlikte ülkemize dış sermaye girişleri hızlanabilecektir. İstikrarlı kur ve düşük enflasyon ortamının oluşması uzun vadeli yabancı sermaye girişleri için kritik önem taşımaktadır.

Makroekonomik istikrarın sağlanmasıyla birlikte, sanayi politikamız, üretim odaklı bir yaklaşımla, yüksek katma değer yaratan ve ithalata bağımlı olmayan üretim modeli ile sağlıklı bir yapıya kavuşacaktır.

Bu itibarla etkin yapısal dönüşüm politikalarının devreye girmesi gerektiğine inanıyorum. Yapısal dönüşüm, üretimi harekete geçirecek, büyüme hedefinden daha çok kalkınma hedefine odaklanacak yapısal tedbirlerin kararlılıkla uygulanması anlamına gelmektedir.

Değerli meclis üyeleri,

İşsiz sayısı 2023 yılında bir önceki yıla göre 318 bin kişi azalarak 3 milyon 264 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 1 puan azalarak yüzde 9,4 seviyesinde gerçekleşti.

İşsizliğin tek haneye gelmesi önemli, peki "Doğru beşeri sermaye yetiştiriyor muyuz? Ürettiğimiz beşeri sermayeyi doğru kullanıyor muyuz?"

Son 20 yılda üniversite sayısı 3 kat artarken, öğrenci sayısı 4,5 kat arttı. 208 üniversitede 7 milyon öğrenci eğitim görüyor, her yıl 1 milyona yakın mezun veriyoruz.

Yükseköğretime yönelik artan talep ve hızla yükselen üniversite mezunu sayısı, işgücü piyasasında son 10 yıldır etkileri giderek daha belirgin hale gelen önemli değişimlere neden olmuştur. Nedir bu değişimler:

- Vasıflı ve vasıfsız mavi yakalı işçi arzı açığı,
- Üniversite mezunu arz fazlası,
- Sonuç olarak da: Beceri Açığı

Enteresandır ki 18 yaşına gelen her vatandaşın mutlaka üniversiteye gitmesi gerektiğine ve gitmediğinde cahil kalacağına inanan tek ülkeyiz. Türkiye'nin nüfusu hayatta hiçbir işkolunda uzmanlaşmamış, 25-30 yaşına kadar ekonomik döngüye girememiş, üretici konumuna geçememiş milyonlarca diplomalı işsizle doludur.

Her gencimizin üniversite mezunu olması şart değil, ama bir meslek sahibi olması şart.

Üniversiteye akademik eğitime yatkınlığı olanlar gitmeli. Ama bizim eğitim sistemimizde, akademik hiçbir başarı vaat etmeyen gençlerimiz de üniversite okuyor, bir şekilde mezun da oluyor ve diplomalı işsizler ordusuna katılıyor. Milyonlarca genç, yanlış planlanmış bir eğitim sisteminde hayatlarının en az 4-5 yılını ziyan ediyor ve erken yaşta geçerli bir mesleğin sahibi olup üretici konumuna geçme şansını ne yazık ki kaybediyor.

Her üniversite mezununu kalifiye eleman değildir. Üniversite sayısının artması eğitimi ve beşeri sermayeyi zenginleştirmiyor. Önemli olan üniversite sayısının değil eğitim kalitesinin artması.

Bir yandan işletmeler mesleki ve teknik yetkinliğe sahip çalışan bulma sıkıntısı çekerken diğer yandan mevcut yükseköğretim sürecinden gelen işgücü, kendisinden talep edilen bu nitelikleri karşılayamıyor. Böylece, üniversite mezunlarının eğitim gördükleri alan dışında, daha düşük beceri gerektiren işler için rekabet etmelerine yol açıyor.

Yeşil ve dijital dönüşümün, otomasyonun ve endüstri 4.0'ın diğer çığır açan teknolojilerinin üretimi dönüştürdüğü bir dönemdeyiz. Geleneksel bazı işlere olan talebin azaldığı, yeni bilgi ve becerilere dayalı işlere olan talebin arttırdığı günümüz dünyasında, işletmelerin değişen ihtiyaçlarıyla uyumlu ve nitelikli bir işgücünün oluşturulması gerekiyor. Beceri açığı önümüzdeki dönemde ülkemizin izleyeceği istihdam politikalarının ana ekseninde yer almalıdır.

TÜİK'in 2023 yılı işgücü verilerine göre:

- 65 milyon 949 bin kişi olan 15 yaş üstü nüfusumuzda istihdam oranı 48,9.

Yani çalışabilir yaştaki nüfusumuzun yarısından fazlası çalışmıyor.

- Eğitim durumuna göre dağılıma baktığımızda, çalışabilir yaştaki nüfusun yaklaşık yarısının lise altı eğitimlilerden ve okur-yazar olmayanlardan oluştuğunu görüyoruz. İşgücümüzün ortalama eğitimi de düşük düzeyde.

-Ne eğitimde ne de istihdamda olan 15-34 yaş arası olanların oranı yüzde 27,2.

6 milyon 663 bin kişi istihdama dâhil değil.

Bu noktada mesleki eğitimin ne kadar da önemli olduğu net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Özellikle istihdama katılmayan/katılamayanlar ileride sosyolojik bir soruna dönüşecektir. Bu kesimin mesleki eğitimle hem topluma hem de ekonomiye kazandırılması gerekiyor.

Diğer ve daha önemli konu ise, sosyal yardım sisteminin ivedi bir şekilde gözden geçirilmesi, ihtiyacı olmayanların sosyal yardım çantasından çıkartılmasıdır. 2002 yılında 4 başlıkta verilen sosyal yardımlar bugün 50 başlığa çıkarılmıştır. Söz konusu yardımlar bağımlı bir kitlenin ortaya çıkmasına neden oldu.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın, 2023 yılı faaliyet raporu yayımlandı.

2022 yılında 17,6 milyon olan sosyal yardımlardan yararlanan yurttaş sayısına, 2023'te 2,3 milyon kişi daha eklenerek 19,9 milyona çıktı. Böylece 85,3 milyonluk nüfusumuzun neredeyse 4'te biri yardım alır hale geldi. Sosyal yardım alan hane sayısı da 4 milyon 989 bin 456'ya çıkarak 5 milyon eşiğine dayandı.

Sosyal yardımlara kamudan ayrılan kaynak 2019'da 55 milyar lira iken 2023'te yüzde 454 aratarak, 305,9 milyar liraya yükseldi. Sadece gıda yardımı alan hane sayısı da 2023'te 1 milyona yaklaştı. Bunlara diğer kurum ve kuruluşların sosyal yardımları da eklendiğinde bu rakamların hangi seviyelere geldiğini siz hesaplayın.

Çalışma gücü ve yetisine sahip nüfusa yapılan sosyal yardımlar tembelliğe alıştırarak toplumun istihdamdan uzaklaşmasına neden oluyor. Bu bakımdan kamu politikalarının planlanması ve programlanmasında bu hususun dikkate alınması önem arz etmektedir.

Değerli meclis üyeleri,

TÜİK'e göre enflasyon Mart ayında yüzde 3,16, yılın ilk 3 ayında ise birikimli enflasyon yüzde 15,06 arttı. OECD ülkelerinin yıllık enflasyon ortalaması yüzde 5,7 iken, Türkiye yüzde 68,5 ile ortalamanın yaklaşık 12 katında.

Mevcut durumda sıkılaştırıcı para politikası ile toplam talebi kısarak enflasyonu düşürme yönünde politika tercihini görüyoruz. Bu durum toplam talepte daraltıcı bir etki ortaya çıkarırken, şu an için Türkiye ekonomisine ne kadar uygundur? Tartışmalı...

Ekonomide toplam talepte bir fazlalık olduğu aşikardır. Lakin toplam talebin tek bileşeni hane halkının tüketim harcamaları değildir. En önemli bileşenlerden birisi de kamu harcamalarıdır. Sağlıklı bir enflasyon patikasına girebilmek için tüketim harcamasından daha ziyade kamu harcamalarının kısılması gerekiyor. Enflasyonla mücadele programının başarılı olması için de "kurumsal bağımsızlık" ve "mali disiplin" şarttır.

İstikrarlı bir mali disiplinin sağlanabilmesi için ek bütçeye başvurulmaması gerekiyor. Ek bütçe harcama ve gelir arttırıcı bir etkiye sahip olduğundan, hem kamuda hem de toplumda yeni maliyetlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, 2023'te enflasyon hedefinin tutturulamaması üzerine hükümete yazdığı mektupta, işçi ücretlerinin arttırılmaması yönünde irade

beyanında bulundu. Bunun yanında kamu harcamalarının azaltılması yönünde bir irade beyanı koyması, enflasyonla mücadelede daha sağlıklı sonuçlar verecektir.

Diğer taraftan sıkı para politikasına maliye politikasının da eşlik etmesiyle, ekonominin durgunluğa girme ihtimali de göz ardı edilmemeli. Bu nedenle politika tercihi dengeyi iyi gözetmek gerekecektir.

Enflasyon beklentilerinin kontrol altına alınabilmesi için uygulanacak olan harcama azaltıcı maliye politikasının hızlı ve somut bir şekilde kamuoyuna ilan edilmesi güven açısından önemli bir unsur olacaktır.

Değerli meclis üyeleri,

Geçen haftalarda basın çok dikkatini çeken ve sizlerin de takdirlerine şayan olacağını düşündüğüm, ülkemizin en büyük teknoloji üssünü kurmak için ilk adımı attık.

Ülkemizin ihracat katma değerini artıracak vizyon projesi ASO Ankara Teknoloji Üssü için harekete geçtik. 1,2 milyon metrekare alanda kurulması planlanan Ankara Teknoloji Üssü, sanayi ile teknoloji tabanlı girişimciliği bir araya getirecek. Ankara Teknoloji Üssü'nde Ar-Ge ve inovasyon süreçleri direkt olarak üretime yönelik yapılacak. Türkiye'nin en büyük teknoloji üssü ile ülkemizin yüksek katma değerli bir ekonomiye kavuşması için gerekli dönüşümün hızlanacağına inanıyor ve heyecanlanıyorum.

Bu konu ile ilgili oda genel sekreterimiz ve ASO Teknopark Genel Müdürümüz Sayın Prof. Dr. Mehmet Cansız birazdan sizlere daha detaylı bilgilendirme yapacak.

Değerli meclis üyeleri,

Uzun bir süre seçimsizlik dönemine giriyoruz, ekonomi üzerine odaklanması zaruret haline gelmiştir. Hem içeriye hem de dışarıya güven vermemiz gerekiyor. Ülkemiz daha önce yaşamış olduğu türbülanslardan güçlenerek çıkmıştır. Ekonomi yönetimine güvenimiz tamdır, en kısa zamanda bu olumsuzlukların bertaraf edilerek ekonomimizin yeniden istikrara kavuşacağına inanıyoruz.

Türkiye olarak üçüz açık veren bir ülke konumundayız. Tasarruf açığı, bütçe açığı ve dış ticaret açığı veriyoruz. Bu konulara odaklanan mevcut gerçekçi ekonomi politikalarına ek olarak kapsamlı bir ekonomik programın devreye alınması gerekiyor. Enflasyonun kontrol altına alınması, döviz kurlarının istikrarı ve kamu borçlarının sürdürülebilir bir düzeyde tutulması gibi makroekonomik göstergelerde dengenin sağlanması gerekiyor.

Türkiye'nin ekonomik programı, mevcut ekonomik koşullar, uluslararası faktörler ve sosyal dinamikler gibi birçok etkeni dikkate alarak çok yönlü bir yaklaşımla yeniden şekillendirilmelidir. Ayrıca, bu programın uygulanması sürecinde katılımcı bir yaklaşım benimsenerek, farklı paydaşların görüşleri dikkate alınmalı ve ortak akılla toplumsal uzlaşa sağlanmalıdır.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime burada son verirken tekrar teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.